

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in veljá s pri-
logama „Primorac“ in „Gospodarski
List“, vred po posti prejemana ali v Go-
rici na dom posiljana:
vse leto gld. 4:40,
pol leta 2:20,
četrt leta 1:10.
Za tuje dežele toliko več, kolikor je
večja poština.
Delaveem in drugim manj premožnim
novim naročnikom naročino znižamo,
ako se oglaša pri upravnosti.
„Primorac“ izhaja vsakih 14 dñj ob
enem z ravnimi (na pr.) „Sočini“
stevilkami.
„Gospodarski List“ izhaja in se prila-
ga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar
je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Novo ministerstvo.

Državni zbor je sklican na 23. dan 1.
m., da bi nadaljeval svoje delovanje. Na
dnevnem redu prve seje je nadaljevanje raz-
prave o vladini predlogi začrtan premembe
volilnega reda.

V prvi seji se predstavi zbornici tudi
novo ministerstvo, katero je cesar imenoval
v soboto: uradna „Wiener Zeitung“
je objavila v nedeljo cesarjeva svojeroda
pisma, s katerim je odslovil bivše ministre
in imenoval nove. Pismo na grofa Taaffe
je nemavno milostljivo, kakor smo
naprej povedali že v zadnji stevilki.

Novili ministri povzemamo po „Sl.
N.“ sledče črtice:

Vladi na čelu stoji knez Alfred Wi-
ndischgrätz, unuk maršala istega imena.
Rodil se je dne 31. oktobra 1851, l. v Pragi,
studiral prava in dobil doktorat; vrh tega je
domobranski nadporočnik, od leta 1883. pa
član državnega sodca. L. 1877. oženil se je
s princezino Gabrijelo Auerspergovou, iz
katerih zvezne imata petoro otrok. Politiki njegov
značaj in njegovo delavnost smo že zadnjih
navedili.

Minister notranjih del je Olivier marki
Bacquehem, dosedanjí trgovinski minister.
Rodil se je dne 25. avgusta 1847. leta v Os-
pavi kot sin francoske plemiške robovine.
Zverski pravne študije posvetil se je sodstvu,
a že l. 1870. poklical ga je Stremayr v nameno
ministerstva ter ga nastavil kot svojega
predsednika tajnika. Leta 1873. vstopil je marki
Bacquehem v politično upravo in postal kmalu
okrajnji glavarjem v Tešinu, od koder je
prišel k deželnemu vladu v Bosnu, kjer je postal
tri leta. Vrnivši se iz Bosne, služboval je ne-
kaj časa pri namestništvu v Linu, potem pa
bil dne 15. septembra 1882. leta imenovan
dež. predsednikom Šlezki, kjer je postal do
26. junija 1886., kateri dan je bil imenovan
trgovinskim ministrom. Bacquehem je tako
zmeren mož in dasi so mu nemški liberalci
mej vsemi parlamentarnimi strankami naj-
boljši, vendar ni misli, da bi svojo mrežo zlo-
rabil.

Pojedelski minister grof Južij Falken-
hayn se je rodil dne 20. februarja 1829.
l. na Dunaju, služboval kot častnik pri ko-

njištvu do leta 1849, in se potem posvetil
upravi svojih posestev. Za Beleridjeve vlade
postal je dež. poslanec gorenjeavstrijski, za
vlade grofa Hohenwarta pa dež. glavar. Ko
je grof Taaffe sestavil leta 1879. novo
ministerstvo, poklical je na mosto pojedelskega
ministra grofa Falkenhayna, ki je postal poleg
njega ves čas. Falkenhayn je goreč konser-
vativcev in pravičen tudi nemškim narodom,
ali ugleda ima malo, upliva pa skoro nič.

Finančni minister dr. Ernest pl. Plen-
er rodil se je dne 18. oktobra 1841, l. v Hebu in se po zvršenih pravnih študijah posvetil
diplomacijski službi. Leta 1873. stopil
je v disponibilite in bil se isto leto, dne
25. oktobra, voljen v državni zbor, kjer je
kmalu stopil na čelo nemške levice. Plener
je srdit nasprotnik Slovanov in je to v de-
želnem zboru češkem, kakor v državnem
zboru neštevilnemkrate dokazal. Z njim so le-
vičarji dobili močno zaslombo v ministerstvu
in da bo Plener svoj upliv v korist Nemcem
in nemškemu liberalizmu kar najbolj uporab-
ljal, o tem ni dvoma.

Podpiral ga bo grof Gundakar Wurm-
brand, novi trgovinski minister. Wurmbrand
se je rodil dne 9. maja 1838, l. v fari Sv.
Barbare pri Ptui, kjer stoji njegov grad.
Služboval je pri konjiku in stopil kot rit-
majster v disponibilite. Leta 1879. prišel
je v državni zbor in dne 10. maja 1880.
stavl predlog, naj se nemščina uvede kot
državni jezik. Nekaj let potem je postal
Wurmbrand deželni glavar na Stajerskem.
Wurmbrand je v narodnem oziru straten
Nemci, v verskem oziru liberalce, v politič-
nem pa konservativni avtomomist. Prav zato
ni pravim liberalnim centralistom npr. kaj pri-
člubljen. Wurmbrand ni razen kadetne sole
ničesar študiral, a domisljav in avtokratičen
je čez vse mere. Zato ga imenujejo tudi
„vojvoda Stajerski“. Poselno slovenske kul-
ture in politične težave zarže plemenitemu
grofu nad vse in opelovanu način je kot
poslanec pokazal svoje nenaklonjenost. Z Wurm-
brandom dobili smo Slovenci jako nevartega
moža v ministerstvo. Wurmbrand je postal
trgovinski minister zato, ker je oče ozkočnih
Stajerskih lokalnih železnic, sicer pa je tako
v komunikacijskih, kakor v vseh drugih javnih
zadevah samo diletant.

„Noče mi dovoliti, da bi plesal“, lo-
žila je Evelina.

„Ali... gospod doktor!“

„Pomislite, milostiva! Zdravnik sem, mor-
am torej vedeti...“

„Nevošljive sle, dragi moj gospod
doktor! Sami ne plešete rad in drugemu ne
privosite tega veselja. No, saj bo se dosti
dolgo vaša; ne kazite jej veselja!“ —

„V tem je prišel nov plesalec. Poklonil
se je doktorju, ki je pa hladno pokazel z
roko k gospodišču, kakor bi hotel reči, da on
nima pravice odločevati. Evelina ga je po-
gledala smehljaje se in žugajoča mu v Šali,
izginila v šumečem kolu. — — — — —

„Kakor otrok ste!“ govorila je mati
doktorju. „Le poglejte, devčke kar evelie, o bo-
lezni ni niti sledu! Lici sta kot eveloči
roži!“

„Dà, dà, grobni rož!“ vzduhnil je doktor.

„Kaj ste rekeli? Ne privosite ji tega,
vidite! Ubožica, veselila se je plesa, a zdaj
ko je tu prva med vsemi, kalite ji veselje!“

„Kako veselje je to, ko ga bo moral
plačati morebiti z dolgo bolezni?“

„Pojet no! Jutri nekoliko poleži, pa bo
dobra!“

„Kakor sem ti bila kaj po volji?“ upra-
zala ga je Evelina, ko jo je plesalec posadil
k doktorju.

Pravosodno ministerstvo je prevzel dr.
Friderik grof Schönborn, rojen dne 11.
septembra 1841, l. v Dlaškovicah na Češkem.
Po zvršenih pravnih študijah posvetil se je
politiki in se oddikoval zlasti kot spretan pol-
itičen pisatelj ter zagovornik fevdalnih ve-
posestnikov. Dne 6. novembra 1881. l. post-
dal je namestnikom na Moravi, dne 11. oktobra
1888. pa pravosodnemu ministru.

Poljaki imajo v ministerstvu dva za-
stopnika. Naučni minister dr. Stanislav vitez
Mádeyški, rodil se je l. 1841, v říšniav,
v Galiski. Po zvršenih pravnih študijah stopil
je v državno službo in prišel l. 1870. v pra-
vosodno ministerstvo, a kmalu prestopil k
notariatu ter postal profesor na lyovskem
vseuniverzitetu. Leta 1879. prišel je v poslansko
zbornico in se oklenil liberalnega dela polj-
skega kluba. Ko je Dumajevski hotel svetu
dokazati, da je v nas moči vladati tudi zoper
Nemce, podpiral ga je tudi Mádeyški navdu-
šeno, a čim se je Taaffe pobotal z liberalci, premenil je tudi Mádeyški svoje prepričanje
in se začel pogajati za poljsko-levičarsko
zvezo. Ko je Wurmbraund predlagal, naj se
nemščina proglaši za državni jezik, bil jo
Mádeyški poročevalce večine in je predlagal,
naj se Wurmbraundov predlog odloči. Doti-
ni svoj govor razširil je Mádeyški v celo raz-
pravo, ter jo obelodani pod naslovom: „Die
deutsche Staatsprache oder Österreich ein
deutscher Staat“. Tu dokazuje, da tisti, ki se
pogajajo za prevlado nemščine in nemškega
naroda nad drugimi nemščinami jezik in ne-
nemščini narodi, so izdajalc svobode narodov.
V recenem spisu na str. 113 pa pravi
doslovno: „Ako bi se s pomočjo nemškega
državnega jezika dalo Avstriji nemško lice,
bili bi že s tem ipso facto vsi avstrijski državljani proglašeni v političnem oziru za jeden
narod in sicer za Nemce, jeziki drugih na-
rodov pa bi bili razglašeni za navadna na-
rečja, narodna ravnopravnost bi bila uničena.
Moje mnenje“, končal je Mádeyški ta svoj
spis, „je to, da v Avstriji ni mesta za nikak
drž jezik“. Tak je bil Mádeyški l. 1884., a
že l. 1891. igral je na drugo strano néeč: „Država in dežela ne bi moglo premašati take
ravnopravnosti, da bi prav vse narodnosti v
vsakem oziru imale iste pravice, pač pa ima
vsaka pravico zahtevati, cesar treba za razvoj.
To pa ne sme uzročiti domačega boja. Država
se mora opirati na tiste življe, ki so
močni faktorji, in kot tak faktor so Nemci
že priznani. Avstrija ne more obstati, čim
postane slovanska, če pa postane nemška,
bi prestala biti Avstrija“. Mož s takimi na-
zori je dobil za nas Slovence najvažnejši
portfelj, dobil je naučni portfelj v roke in
ali nam bo prijazen, to se kmalu pokaže.

Minister brez portfelja ali galiski mi-
nister je postal Apolinarij vitez Jaworski,
rojen l. 1825., doslej član drž. sodišča in mi-
nistrnik poljskega kluba. Član drž. zборa je
od l. 1870. Jaworski je pravil poljski slahčič,
sicer pa Čehom in Slovencem, če tudi ne
prijazen, pa saj ne sovražen. Domobranski
minister je Zeno grof Welsersheim, rojen l. 1835.
Mož je vojak in samo vojak. Minister je od l. 1880.

Tako ministerstvo se je formirilo iz dolgotrajnega pogajanja kneza Windisch-
grätzta z raznimi voljaki državnega zboru. Da
nam Slovanom ne more ugnati to ministerstvo,
obvidno je na prvi pogled. Levičarji so
dobili v ministerstvu dva svoja odločna pri-
stava, ki bosta gojivo z vso silo pospeševali
njihove koristi. — Tudi Poljaki so dobili dva
ministra, ki bosta znali varovati koristi svo-
jega naroda. Mož, zlasti Mádeyški, sta
edino le Poljaku in nič drugemu; v slovans-
kem misljenju pri ujiju ni niti govorca. Jaw-
orski je v tem pogledu nekoliko boljši,
a on je edino le deželni minister za Galicijo
brez važnejšega delokrogja.

Minister za notranje posle marki Bacquehem imata sreč boj na levičarski strani.
— Levičarji imajo torej v ministerstvu ve-
čino!

Od konservativne strani (I) stojita tej
večini nasproti dva moža, ki pa nimata s
konservativnimi življmi poslanske zbornice skoro
nikakih zvez. Klubova člana nista, ker sta
uda posposke zbornice; njiju torej nikakor
ne moreno poštevali kot zastopniki kon-
servativnih strank državnega zboru. Sicer pa
sta moža brez ogločnosti in zato brez upliva.
Levičarji bodo sami gospodarili v ministerstvu
in vsej javni upravi. Nadejam se, da ne za-
dolgo.

Nastopila je torej zopet doba levičars-
kega gospodarstva, katerega se se nasi kon-

„Terpsihora, boginja plesa!“ zašepetal
je doktor. Pozabil je na lip svoje skrb za
njen zdravje. Saj je bila Evelina zares divna,
ocarajoča, ko je priletela na svoje mesto in
poleg Karla.

„Ti, ti, laskač! A vendar mi braniš!“

Zmagala si na vsej čerti. Vse damegle-
dajo zavistno za teboj. Zdaj moreš častno
odstopiti in prepustiti to pojte njim. Ubogaj,
Evelinka! Kaj pa je to, ta ples?“

„Vem, vem! Nekož si mi to že razkla-
dal. Divje skakanje in zvijanje po laktih godbe.
Zver v človeku sili na dan — in takó dalje!
Ali ne?“

„Kakó bi danes takó govoril? Sam ne
verjam temu! Ti si enaka vili! Toda po-
misli na zčuvanje! Govoriva resno, Evelinka!
Prepovedujem ti dalje plesati!“

„Prepoveduješ? S kakó pravico? Doslej
mi že ne moreš zapovedati!...“

„Ako drugače ne, pa s pravico doma-
čega zdravnika!“

„Sem že zdrava, gospod doktor. Ma-
nica vam z zahvalo poslje plačilo!“ — ša-
nila se je že nekoliko razdražena.

„Razjezim se!“

„In boš zopet dober!“

Nov plesalec se približa, Evelina se je
priklonila doktorju, nasmejala se in — iz-
ginila.

Oznanila:

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno
peti-vrstvo:
8 kr. če se tiskajo 1. krat,
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "
Večkrat — po pogodbi. Za večje črke
po prostora.

Poznane številke dobivajo se v to-
bakanah v Nunski ulici in v Šolski ulici
po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, na-
ročnina in reklamacije pa upravnosti
„Soče“. — Neplačani pisem uredništvo
ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Mar-
zinjevi hiši, Via del Mereato št. 12, II.

Listek.

Kraljica plesa.

Scrib Jan Klečana.

„Prosim te, lepo te prosim, Evelinka,
ne plesi več!“

„Tako?! Sam si dejal, da sem kraljica
plesa, zdaj pa nočeš, da bi plesala. Kaj bi
temu rekli ljudje?“

Gospica Evelina se je nasmejala in sa-
ljivo utarila svojega plesalca z raztegnjeno
pihljaco. Suh kasej pretrgal ji je daljši go-
vor, s katerim se je hotel braniti.

„Vidis, to imas od plesa, a če se ne
boš varovala, bo še hujš!“ govoril je mladi
mož, skrbno pogledovaje na zardeli lici svoje
nevaste.

„Oh, vi zdravniki ste strašni ljudje!
Veruj mi, Karol, ko se midva vzameva, ne
boš ti moj domači zdravnik. Vzameni si dru-
gega, kajbi ti bi me še umoril in v — grob
spravil.“

„Jaz, ki sem te,“

„Grobu iztrgal, hočeš reči, ali ne? Aj,
glej, glej, takó rad se pobahaš! Bodti torej,
da si me otel grobu, ali zato neše ne smeš
zapirati v samostan. To bi bilo še hujše!“

„Kaj pa se prička z gospodom doktor-
jem? — umešala se je v pogovor njeni
mati.

servativci takoj strašno bali, da so proti svojemu prepričanju izbirali „manjše zlo“ in — podpirali grofa Taaffeja. Vedno in vedno so rekali: Nikar ne delajmo vladu preglavice, potrino, podpirajmo jo, da — ne pridejo levičarji na krmilo. In glejte! Grof Hohenwart je kar nakrat pozabil na dosedanje samozatajevanje konservativcev in — na svojo roko pomagal prek eniti grofa Taaffeja ter sestaviti tako nemško liberalno ministervsvo, kakoršno imamo zdaj. Mnogi konservativni listi se drznejo opravičevati Hohenwartovo ravnanje, dasi bjejo sami sebe po zobeh, ker so se pred kratkim vse drugače govorili.

Konservativni listi se v velikih skrbih za Hohenwartov klub in zatrjujejo na vso sapo, da če je kdaj bilo složno delovanje konservativcev potrebno, takoj je to gotovo zdaj.

Prav! Tudi mi smo tega mnenja, toda složno kakor jeden mož proti levičarski vladu! Ako se nemški konservativci ne bodo hoteli odločiti k takemu koraku, tedaj našim poslancem v resnici ne bi kazalo drugega, kakor da dajo slovo svojim dosedanjim „zaveznikom“ in da se z vsemi jugoslovenskimi poslanci združijo v en klub, ki bo tolmač teženj in želja velikega dela jugozahodne Avstrije.

Slovenski poslanci bili so ves čas ministarske krize doma. Ko pridejo na Dunaj, dogovorč se, kakor jim je postopati k spremenjenemu položaju. Upamo, da se nasi poslanci ne razcepijo, marveč da pojdejo vsi složno po tistej poli, na kateri bi jih rad videl vsak zaveden Slovenec. Ako pa ne bo mogoče dosegči edinstvo, tedaj, no tedaj naj se pa razcepijo v božjem imenu, kajti narod gotovo ne bo moral gledati svojih zastopnikov v službi nemško-liberalne vlade. Ako imá že nastati doba levičarskega gospodarstva, naj le nastane, mi Slovani ne bomo trepelali pred njim; toda upreti se mu moramo, kakor treba, in v tem uporu vidimo pred seboj dobo novega političkega življenja, ki obudi marsikate zaspance k narodnemu delu in poravnati marsikaka nepotrebna nasprotja, ki so našej narodni stvari v veliko kvar. Ako se to zgodi, potem smemo z veseljem pozdraviti levičarsko gospodarstvo, kajti dolgega življenja ne bo imelo, in za njim mora nastati doba splošnega, trajnega sporazumljena in pomirjenja med avstrijskimi narodi.

D O P I S I

V Gorici, 15. nov. (Nov nauk gg. dr. Mahniča in dr. Pavlice.) — Gospoda doktorja M. in P. sta v soboto razkrila čisto nev nauk, ki se mi pa ne zdí posebno katolišk, če tudi sta oba gospoda „dohtaria sv. piščara“ in bi morala najbolje vedeti, kaj nam je zapovedal Odrešenik, ko je dejal: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“ — in: „Karkoli želis, da drugi tebi ne storijo, tudi ti njim ne delaj“. Toda imenovana gospoda sta drugačnega mnenja! Čujte!

Gospoda dr. M. in dr. P. pripovedujeta v sobotnem „Slovencu“, da g. prof. B. nista nepriznana od zadnjih deželnozberskih

občinstvo je strmč gledalo za njima. Toliko krasote, toliko nježnosti v plesu — tudi najstaršim gospodom se se iskrile oči. Le gdeci, ki so opazili, da tu se godi nekaj neobičajnega, igrali so čedalje hitreje in hitrejje.....

Suneče ploskanje zadonelo je po dvorani.

„Ali je dosti?“ šepetal je Skakač brez sape.

Le hitreje!“

In letela sta dalje po dvorani, vrtaela sta se kot vrtinec — bila sta povsod in nikjer. — Zopet ploskanje.

Doktorju se je srč stisnilo neke težke slutnje, ko je slišal ploskanje. Vrgel je karte na mizo in šel v dvorano.

Ustavil se je na pragu. V tem se je plesalki spodrsilo — nekoliko grl je prestrašeno zakričalo — Evelina zgrudila se je na tla.

Doktor je pritekel k nji.

„Vode, — kisa — razpnite oblike — v garderobo!“ — Takoj so svetovali od vseh strani.

Doktor se je priklonil k nji — a zopet poskočil na noge in zalomil z rokama, solze pa so mu zaliile bledo lice.....

Bila je mrtva!

Kraljica plesa!

volitev (kedaj se je njima to oditalo?) ampak od Svetčevega banketa in od kar sta se prepričala, da je prijatelj s stranko katol. shodu*.

Raca na vodi, to je katoliško! Gospod prof. B. ne sme biti niti prijatelj s tistimi, ki so nasprotni katoliškemu shodu, ako si noče pridobiti nad glavo jeze gg. dr. M. in dr. P. in kar sledi iz nje! Kaj je on zagresil pri Svetčevem banketu in kakošna nesreča preti vesoljnemu katoličanstvu, ako je prijatelj takozvanim nasprotnikom katoliškega shoda, tega gospodje niso se nikdar povedali. In glejte, tega, kar imajo proti prof. B., niso do sobote se nikdar povedali, pač pa so udrihali po njem o prilikah, ko ni bilo nikake dotike ne s Svetčevim banketom, ne z nasprotniki katol. shoda; — lagali so o njem, da je izdajal uradne tajnosti iz konferenc in izpraševalne komisije, da bi skodoval svojemu stanovskemu tovariu; lagali o njem o drugih prilikah, da bi zvrnili manj pozornost višjih krogov, ki bi ga storili neskodljivega.... Lagali je bilo seveda treba tudi o priliku „Sloginega“ zborovanja, ko gospodje prav dobro vedó, kaj znači danes v Gorici spravljati uradnika v zvezo s politiskimi homatijami. Da, vse to je po mnenju gg. dr. M. in dr. P. zahtevala katoliška stvar, kateri je prof. B. nevaren, ker je prijatelj z nasprotniki katol. shoda; zato ga treba uničiti, treba iskati vse možne prilike, da se z lažjo plane po njem, kar utegne pomagati, da prof. B. izgine s poti, kjer ga ne marajo videti. To je divno, to je pa res „katoliško“. Ako mora taž in obrekovanje pomagati, da bi se uničili prijatelji nasprotnikov katoliškega shoda, potem bo treba nasprotnike katoliškega shoda kar daviti, kar bo se radikalneje sredstvo, a dosledno po nauku dr. M. in dr. P. vsekakor dovoljeno. Ali sta gg. M. in P. premislila, kaj sta zapisala, mi ni znano; kot dober človek hočem za se izbrati manjše zlo in misliti, da sta pisala brez premisla tje v dan, kakor sta navajena.

S Koroškega. — (*Politični shodi. — Liberalci in socijalisti.*) — Naše slovensko politično društvo za Korolan je priredilo v zadnjem času dva sijajna shoda, enega pod Velikovcem, drugega v Št. Jakobu v Rožni dolini. Na prvem je bilo 250, na drugem blizu do 500 udeležencev, večidel kmečkih posestnikov, ki so govornike jako pazljivo poslušali. Taki shodi so za probubo ljudstva zelo dobr, kajti življa beseda naredi močnejši utis nego pisana. Za govornike je to seveda trudopolno delo, kajti prej se morajo na govor pripraviti, potem daljno pot na določeni kraj storiti, potem govoriti, svoj denar trositi, nazadnje pa se psovke požirati, ki jih nemški listi kopičijo na take požrtvovalne rödoljube. Tu — sem naj bi se prišli domoljubju učit tisti, ki pri topli peči sedijo in strupene članke pišejo, pa ne zoper naše sovražnike, ampak zoper lastne slovanske brate!

Tudi nemškutarji se napravili shod na Ledenici pri Beljaku; imenovali so ga „bauerntag“, ki pa ni bil shod za kmete; zbobnali so vkljuk nekaj meščanov i. Beljaka, nekaj učiteljev in po deleži okrog raztresene in zagrize nemškutarje, katerih imamo v vsaki občini nekaj. Kar je bilo slovenskih kmetov iz bližine, ki jih je radovednost prignala, tisti ne mških govorev itak niso razumeli. Znani kričač, državni poslanec Ghon, se je takoj kvasil, kakor bi orehe trl. Rekel je, da je on za to, naj bo prvi jezik v soli slovenski, v deželnici in državnem zboru so pa on in njegovi tovarisi to željo koroških Slovencev vedno pobijali in jez nasproti glasovali! Tudi je rekel, da je koroški deželni ščelski svet znirom pripravljen, ustrezati o pravičenim željam slovenskih občin. V resnici pa se je morala občina Št. Jakob 13 let vojskovati za slovensko šolo. Najbrže se njena prošnja nemškim gospodom ni zdela „opravljena“. Besedo „opravljeno“ pač vsak drugače tolmači, zato ima Ghon še znirom era vratica odprtta, če bi ga kdo za besedo prijet.

Koroškim Slovencem more biti v tažbo, da so nemški liberalci dobili novega sovražnika, kterebo bodo pa sele potem pravčutili, kendar dočakamo občeno volilno pravico, do ktere morda ni več dalet. Celovsko „nemško-društvo“ je nečavno napovedalo „javni shod“, pri katerem so mislili skleniti resolucijo zoper občeno volilno pravico. Veliki plakati so vabili na ta shod. Prišlo je pa komaj kakih 30 „purgarjev“ in uradnikov, zato pa kakih par sto socijalnih demokra-

tor, kjer so liberalcem ves načrt prekrizali. Za predsednika je bil voljen socijalist, in liberalna resolucija je bila v vodo vržena, napsproto pa se je z veliko večino sprejela resolucija socijalistov za občeno volilno pravico. Vse govore liberalcev so govorili socijalistov zavnili in pobili, blamaža liberalcev je bila popolna. Pri občeni volilni pravici ne rečem dvakrat, da bi ne zmagali socijalisti. V Celovcu so tako ugodna tla za socijaliste, ker to je mestno renegat, in med renegati in mešanci socijalizem bujno prosvita. Tukaj je namreč mnogo ljudij. Ti sami ne vejo, ali so Slovenci ali Nemci, včasih je oče Slovenec, včasih mati, včasih sta oba Slovenca, otrok pa ponemšen. Tak otrok, če je pošten, potem sam ne vč, ktere narodnosti bi se držal, in se rajši poprime socijalistični ideji. Socijalistov si liberalni luti že zdaj ne upajo takoj psovati, kaker nas Slovence psujejo, in kendar bodo z njimi opravili imeli, si Slovenci nekoliko odpocijemo in se bomo lože gibali. Tukaj je ljudstvo tako, da socijalisti se na kmetih lahko dosti privržence dobijo, posebno med Nemci. Nemski posli so leni, razvajeni in z vsem nezadovoljni; vedno gočenjajo čez hrano, čez plačo, čez sitnost gospodarjev itd. Ker poslov primanjkuje, so toliko bolj naboden in vsaki čas pripravljeni, službo popustiti. Med takim nezadovoljnim ljudstvom imajo socijalisti bogato žetev. Tega neizogibnega boja med liberalci in socijalisti se smemo koroski Slovenci veseliti, ker nam da več prostosti za naš narodni razvitek.

Domače in razne novice.

Duhovske zadeve. Razpisano je mesto prefekta knjižničarja v bogoslovskem seminari v Gorici s prostim stanovanjem in hrano in z letno nagrado 350 gld. — Umrila sta prve dni tega tedna Franca Moskata, vikar na Grahovem, rojen v Novakih pri Cerknem 1859, v mačniku posvečen 1886, za srčno hibo, in Matevž Primožič, vikar v Šempolaju, rojen v Pečmi 1820, duhovnik od 1847, po daljši mučni bolezni. — Navadni naračaj v duhovskem stantu ne zadosečuje, da bi se popolnila vsa mesta. Zato je novo osnovano „Alojzjevič“ ne le koristno, ampak tudi potrebno, in vredno, da se vsestransko podpira.

Danes smo prejeli dopisa o umrilih gospodih Moskatu in Primožiču, a prepozno za to stevilko. Prihodnje v „Primoru“.

Popravka. — V zahvali rodbine Högigove iz Kanala izostala je zadnjite posebna zahvala častiti duhovštini, ki se je v obilnem stevilu udeležila pogreba pokojnega Jos. Högiga, kar smo povedali že v poročilu v predzadnji stevilki. S tem bodi popolnjena zahvala in popravljena neljuba pomota.

Nadalje treba popraviti v domači novici „Zapeljane“ v 7 in 8 vrsti tretjega odstavka: „ki včasih zahtevajo premembro v načinu, ne da bi se bitstvo spremeno“ — V izdaji za Gorico je v predzadnji vrsti za drugo besedico „in“ izostal „ne“, torej: „in ne, kakor jim jih malajo ijdje....“

Kažipot. — Knjiga, katero smo nazačnili pod tem naslovom, izide meseca januarja. Od raznih strani smo prejeli pohvalna pisma, ki nas vspodbujajo, naj na vsak način izdamo to knjigo, katere potrebu naše občinstvo prav živo občuti. Slovenci kupujejo laške knjige dvomljive vrednosti, vseskozi nezanesljive, da isčejo potrebne podatke o slovenskem delu dežele. Tega jim odslej ne bo več treba, ker imeli bodo zanesljivo slovensko knjigo, v kateri dobре vse zaželjene podatke o domači deželi.

Tiste gg. župane, ki niso se odgovorili na uprašanja naše okrožnice, lepo prosimo da to čim prej storé, ako hočejo, da bodo podatki o njihovi županiji natančni.

Gg. učitelje lepo prosimo, da naznajijo zadnje število otrok obojega spola.

Kdor želi priporočiti kako svoje blago ali kako podjetje, naj se pravočasno oglaši. Za oglase bo ta knjiga jako pripravna.

Národná družstva na Goriskem lepá prosimo, da nam naznajijo: a. ves odbor, b. število udov, c. če mogoče letnico ustanovljenja, d. ali imá knjižnico, f. more* tne druge podatke. — Družstva, katerim je na tem, da jih ne bomo pogrešali v novem „Kažipotu“, se gotovo odzovejo našej prošnji, za kar jim bomo jako hvaležni.

Slovenske knjižnice snopč 4. izide jutri. Ako ga pa kak naročnik ne prejme še v nedeljo ali v pondeljek, naj nikar ne re-

klamuje, ker knjigovez ne more v kratkem času izgotoviti zadostnega števila snopčev.

Cetrti snopč prinaša zanimivo povest „Protivja“, katero je slovaški spisala 20-letna g.čna Ljudmila Rieznerova, s pisateljskim imenom Ljudmila Podjavorinska. — Dodan je članek o narodnostnih odnosih med Slovaki in par besedij o mladi pisateljici in imenovani povesti. — Naposled sledi abzuka za Slovence, Srbe in Ruse ter dve Gregoričevi pesni v abzuki za vajo v čitanju.

Peti snopč izide 2. decembra in prinese humoresko „Cesarja je bil šel gle dat“ iz lužiškega jezika.

Naročniki sicer lepo naračajo, a ni jih se toliko, da bi bil temu podjetju zagotovljen obstanek. Zategadel prosimo vse rodoljube, da bi razsirjali našo knjižnico med narod.

Da Jih ni sram! — V soboto je bil pri okrajnem sodišču v Gorici obsojen Slovenec I. K. na 40 gld. globe, katerega je tožil znani L. Travan zaradi razčlenjenja časti. Kjer je kak narodosten prepričan, tam je Travan gotovo zraven. Takoj je bil tudi takrat, ko so bili stirje Gorščani baje pretepeni na solkanski cesti. Toženi I. K. se je drugi dan neškavo izrekel o Travanu, kakor je to storilo na stotine drugih: Travan je tožil g. I. K. in dosegel svoj namen. Kot glavna priča je bil sodni praktikant dr. Glešič (kakor se po lastki piše, ne vem), ki je zaseben govor nesel Travanu na uho, da je ta mogel tožiti. Dr. Glešič je imel pač založno nalogo kot priča! Ta gospod mora imeti jasno pojasnjeno, da je to nezadovoljstvo v celoti po njemu! — G. I. K. je podal utok proti obsobi.

Dr. Pavlica Je vsega kriv! — Zelo leto ne dà miru, marveč vedno in vedno draži z neresničnimi poročili v „Slovencu“ in „Prim. Listu“. Tudi o občenem zbornu „Slogi“ pisal je neresnično poročilo, „kakor je slišal in razumel“. Slišal je dobro, a razumel slabo, kajti oni, ki mu je pripovedoval, ali bolje tolmačil, je lagal in podpihljal, kakor imá navada od nekdaj, cesar pa dr. P. ni razumel. — Na to se je oglasil predsednik „Slogi“ s popravkom v „Slovencu“, potem pa dr. Mahnič in dr. Pavlica kot komisarja za II. katoliški shod. Tu se je čuditi dr. M., ki je povsem nedolžen na večini onih rečij, katere popravlja ali pojasnjuje v „Slovencu“. K čemu se torej vtika v te stvari? K čemu se oglaša in jemlje na-se „grehe sveta?“ Naj bo zadovoljen s svojo nedolžnostjo in naj ne zakriva z njimi gresnikov!

Dr. Pavlica ima več povoda, brusiti jezik, da preprira ves svet o svojem duševnem stanju. On trdi s svojim podpisom, da: nesložnost po katoliškem shodu sta kriva „Soča“ in njen urednik*. Temu pa ni takoj, kajti nesložnost na Goriskem kazala se je v tem letu posebno v dopisih iz Gorice v „Slovencu“ in v „Prim. Listu“, ki so svetu poročali očitne neresnice o načeni listu in uredniku, o prof. B., o društvu „Slogi“ in o njegovem predsedniku, ki je ob enem državnem poslanec, torej o vsem in o vsakem, ki kolikaj dela za narod slovenski. A te dopise zagrešil je menda brez izjeme dr. Pavlica. Nasprotno pa vemo, da najnovejša „Nesloga“ in njeni uredniki so našli milost v očeh dr. P. in njegovih tovarishev; priporočali so jo na vse kriplje in naročali za svoje prijatelje in znance — in celo za svoje služabnike, ki bi pa takoj zgubili službo, ako bi se doznaло, da berjo „Sočo“. V zavodih, kjer je „Soča“ na indeksu, naročenih je po več izlisov „Nesloga“. Zakaj? S tem se neti razdroj, kajti nekoži življi, ki so popolnoma na tleh, upajo le v kaki splošni zdivjanosti zopet zleti na površje. Zato pomagajo udrihati po tistih, ki so juri na potu, videv v njih padec svojo zvezdo znanilko. da je zopet napočila njihova doba. Pražne marnje!

Mi hočemo družiti narod na skupno gospodarsko, političko in narodno delo na podlagi katoliških načel. Vi pa zbirate vojsko proti nam pod zastavo katol. shoda! Ali je to potrebno? ali je to vredno? — Odgovor prepuščamo razsodnim čitateljem.

Toliko prav ob kratkem na besedovanje gg. dr. M. in dr. P. v „Slovencu“ od sobote. Kedar bosta gospoda še kdaj kaj pisala, dotikata naj se le takih rečij, ki se tičajo nijiju, ne pa sprejemati na svoje rame vsa mogoča očitanka od naše strani, ki nimaž z njima nikake dotike, da potem oblastno odbijata očitanka od sebe, češ:

„mi nismo storili tega, mi nicesa ne vemo za ono, mi nismo krivi itd.“ To je, jasen dokaz, v kakó grozoviti zmoti živita gg. dr. M. in dr. P., a pri tem prav samozavestno zatrjujeta, kakó... drugi že toliko in toliko let živé v veliki zmoti. Toliko naj zadošča! Vsak daljši odgovor je nepotreben, zlasti pa oni, — kateri gg. c. M. in dr. P. pričakujeta.

Gorica - Norica! — Brez šale, ljudje so začeli — noret! Vse, kar je slovensko, jum je strašno zoperno, zato išejo vse mogoče in nemogoče pretveze, da zakrivajo resnico. Te dni je izla v Paternolljevi tiskarni „Guida s eematiča“, — kateri razklađa nekdo očitno norost, da Gorica nategne bili starodavna Norica, glavno mesto Norika, ki se je raztezala od Dunava do Karnskih planin. — Neverjetno, kakó morejo resni ljudje takó — noret! Da je Gorica zmanjsevalka od „Gora“ in da je krajevnih imen Gorica morebiti nad 100 po vsem slovenskem svetu, na to se ti temeljiti jezikoslovec ne ozira!

Ovadušto je gotovo ena najgrših človeških nedostosti. „Slov. Narod“ je te dneve pa neoporečno dekazal, da v Ljubljani gojijo tako netrpečko evetko uprav. čisti, ki so za to tukaj, da vrgajo značaje. Začlostne dogodbe citali smo iz Ljubljane! — Sicer pa imamo enake razmere tudi tu v Gorici, kjer so v vsakem gimnazijskem razredu nekateri mladiči, ki so se že naplnili neke prevzelnosti, da oni so nekaj višjega od vseh drugih, da višji od svojih učiteljev, kateri tudi — nadzornijo. Vsako besedo, katero je mogoče krivo tolmačiti, nesč svojemu oskrbiški, ki zbirka takó gradive za dokaz o framasonstvu na goriški gimnaziji. Da se bo njegovemu kričanju smejal ves svet, za to se ne briga, pa tudi za to ne, da vrgajo čredo naplanjenih, v svojo svetost in nezmotljivost začudjenih neznačajnikov!

V Jamljah je bila v nedeljo, 12. t. m. slovensko blagoslovljena nova žolska soba. Ob cesti iz cerkve do sole, koder se je pomikala precej dolga procesija, usajeni so bili mladi, na žolskem poslopju pa so plapohale zastave. Po blagoslovu dolni so vsi solski otroci vsak hibek kruha in jabolka. — dar ē. g. vikarja Jan. Nep. Crvca. Prestrna mu hvala!

Pevsko društvo „Nabrežina“ na Nabrežini bo imelo v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih svoj letni obeni zbor s sledetim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo v društvenem delovanju v proteklem letu. 3. Poročilo blagajnikovo v denarnem stanju in volitev treh pregledovalcev računov. 4. Čitanje pravil, oziroma se prenarede posamezne točke. 5. Volitev novega odbora. 6. Raznosterosti. — K temu občnemu zboru se najujudnejše vabijo vsi izvršajoci in podprtji člani društva, kateri tudi vsi prijatelji slovenske pesni. Sprejemati se bodo ob jednem novi udje in je glede na namen društva, razširjati slovensko pesem in z njo narodno zavest ob morskom bregu, zleti, da pristope mnogo novih članov, in da dosedanjí tudi naprej društvo kakor doslej podpirajo. — n.

Notarsko mesto, ki je bila izpraznjeno s smrtjo g. Josipa Ivančiča, je razpisano. — Naravno je, da bi moral dobiti to mesto Slovener ali vsaj tak mož, ki je popolnoma vesč slovenskemu jeziku. — Zat, da slovenskih notarjev skoro ni! Koliko kruha je na slovenski zemlji, katerega ne znajo poiskati slovenski sinovi. Zato pa dobivamo toliko tujcev v deželu, ki nas potem ovirajo v narodnem napredovanju!

V Dornbergu bo imela ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda svoj letni občni zbor v nedeljo 19. t. m. po popoldanski službi řeči. Dnevní red je določen v pravilih. — Predsednica tej podružnici je doslej požrtvovana gospa Jozipina Bizjakova.

Posojilnica na Slapu pri Vipavi pričela je svoje redno poslovanje 1. novembra. Poslovanje je pričel tajnik „Zvezde slovenskih posojilnic“, iz Celja došli gosp. Lončar, nadaljno poslovanje pa bode vodil zadružni načelnik, g. Fran Punčuh. Za osnovatev te posojilnice stekel si je mnogo zaslug državni poslanec dr. Andrej Ferjančič.

Jako zanimali slučaj. Te dni resila se je v cesarjevi kabinetni pisarni prošnja, ki je gotovo jako redka. Srečni prosilec je gimnazijski vodja g. Škarica v Spletu, katerega trije sinovi so jeden in isti dan naredili

zrelostni izpit z odliko. Na vsej gimnaziji bili so si trje bratje, dva dvojčka, tretji pa za leto mlajši, vrstniki in na očetovo veselje dovršili so tudi z izbornim uspehom svoje nauke. Oče je bil torej opravičen, prositi za najstarejšega sina za jedno takovzvanih cesarskih ustanov, katere se smatrajo za posebno odlikovanje. Da je bila prošnja uslušana, pač ni treba povdarjati, kajti izredni slučaj vzbudil je življenje zanimanje v najvišjih krogih in se je tem raje ugodilo prošnji, ker je tudi oče vrlih sinov izboren pedagog.

Tudi v Trstu preiskuje komisija o prošnjah za slovenske ljudske sole. Starisi ali njih namestniki morajo odgovarjati na ista uprašanja, kakor naši v Gorici. Da bi le

kaj kmalu priši do začoljenega uspeha. Zdaj,

ko je naučni minister Slovan, Poljak Ma-

dejski, moral bi se to uprašanje toliko

hitreje rešiti nam v korist. Bomo videli, koliko sreča ima Poljak do bratov Slovencev!

Tržaška društva. — „Slovenska Čitalnica“ bo imela jutri večer zabavni večer s pejem in Šaljivim prizorom. — V istem društvu vrše se za člane plesne vaje vsako sredo ob 8^½ zvečer. — „Čitalnica“ na Kontovelju bo imela veselico v nedeljo v Gostilni „Štoka“.

Iz Cerkva je prenešen v Komen g. davkarski preglednik Josip Kavčič, uzoren uradnik in narodnjak, ki si je v Cerkvi pridobil splošno spoznanje. Komencem mecem le častitati, da ga dobř v svojo sredo.

Na njegovo mesto je prišel neki Negri, trd Lah, ki slovenscine ne zna prav niti nemščino doma pa prav za silo. In take ljudi posiljajo v čisto slovenske kraje!

Kje šejo prepri! — Goriški Slovensi doživeli svoj dyomljivo srečo, da je začela trojica Likar-Urbancič-Obizzi poleg svoje vidne robe prodajati tudi „na rodno politično poštenost“. Ktor količaj poznal te ljudi, se prav zvesteš nasmeju, ko sliši govoriti o tej poštenosti! Začeli so vgujati na svojo pest neko breznačelno politiko — kajti tem ljudem ni drugač pred očmi, kakov da bi umeli tiste, ki imajo o poštenosti drugačne pogne od njih. Kakó se mi malo brigamo za srečna prizadevanja teh postenjakovicev, razvidno je iz tega, da jih pustimo v miru, kakov bi jih ne bilo, dasi brezno na vse strani, zlasti proti tistim, ki ne marajo za njihovo poštenost. Da preobražajo strahovite koste, tega ne vedo in se za nje tudi verljivo ne menijo, saj ves ta „spas“ plačujejo drugi.

Ti možičeljni pikajo in zbadajo na vse strani v svojem listu v edom na primajoči celine laž, kakov je n. pr. ponatis iz „Prim. List“ o društva „Sloga“, dasi je urednik Obizzi sam najboljša priča, kakó lo povsk je bil oni dopis — in vendar se upajo besedovati, da oni — ne sejejo nesloge, pač pa, da nam je potrebna sloga, torej: „Složimo se“ pravijo.

Kakó išejo prepri, kjer ni prav nikakega povoda, dokazali so v zadnji „Neslogi“. Kakó lo povsk zbadajo državnega poslanca dr. A. Gregorčiča, o tem ne rečemo niti besede. Glavni trn jim je seveda naš list, na potu naš urednik in Obizzi naša tiskarna, zato udri po „Soči“. Začeli so na četrti strani, pri oglaš. češ, da so iz kovačine najhujših židov, kakov n. pr. Terstu, Hentenberg, Red Star Linie. Mogoče, mi ne uprašamo po krstnih listih, ko nam kdo posuje oglaš in plačilo za nuj. Slovenski listi zdaj vedo, kaj treba storiti, ko posuje kdo iz tujine kak oglaš: krstni list bo moral biti vselej prilog!

Toda se nekaj drugega zaideva naša modra goriška časnikarska trojica. Kadar dobi slovenski list kak oglaš iz tujih rok, tedaj ho moral začeti preiskovati, predno ga sprejme, ali se ne skriva kje kak Slovenec, ki morebiti tudi izdeluje ali prodaja enako blago. Da, tudi že je tak Slovenec na protnik stranki, kateri list zastopa, listu pa na protenk takó, da mu niti oglasa neče dati. Če je kje kak tak Slovenec, tedaj je sveta dolžnost slovenskega listi, da ne sprejme tujega oglasa. Take butidalosti so se izčimile iz modrih glavic Likar-Urbancič-Obizzi.

Kar se tice zadnjega slučaja je pa v nasem slučaju podlost najhujše vrste, ki kaže, kakó nizko po blatu se valjajo ti trgovci s „slovensko narodno poštenostjo“. Priprovedujejo namreč, da smo si mi iz prosili oglaš „Riu in ūte fabbriče d' aeto“ edino zato, da bi izvrali konkurenco g. Makucu, ki je baje „Slogin“ pristaš. Koliko lo povstva tiči v teh besedah, ni takó lahko povedati. Oglas „Riu in ūte fabbriče d' aeto“ je bil naročen že meseca aprila, ko g. Makuc ni še izdeloval kisa. Zdaj je z oglašom že pri kraju, a če ga zoper naročijo, sprejememo ga prav gotovo, ne ozirajo se na to, ali izdeluje tudi g. Makuc kis ali ne. Od kod take predzne zahteve do „Soče“ in to edino le do „Soče“ med vsemi slovenskimi listi? „Soče“ bi moral propasti, ako bi čakala na oglase le od Slovencev. To vidimo pri „Primoreu“. Ta list je bil prvi na Slovenskem, ki je izrekel načelo, da bo sprejemal oglase le iz narodnih krovov; to je doslej izvrševal v — svojo veliko gmočno škodo.

„Primorec“ ima letos velik primankljej in to edino zaradi tega, ker ni hotel sprejemati oglasov neslovenskih strank. In „Primorec“ gre v 1400 iztisih med ljudstvo! Takó smo hoteli potugati narodni trgovini in obrtniki!

Da končamo! Ali je g. Makuc res začel v družbo Likar-Urbancič-Obizzi, to nam ni znano; gotovo pa je, da trditev „Neslog“ skoduje njegovu obrti, kar morašo le obžalovati; g. M. je vseskozi narodni mož, od nekdaj naš narodni in povsod je sodeloval, kjer smo ga potrebovali, zato želimo njegovemu podjetju uspeha in li nam bilo žal, ko bi ga Likar-Urbancič-Obizzi uničili, kakor uničujejo same sebe, ker brusijo jezik in sejo sami prepri in zdražijo, namesto da bi skušali raje dobro postreči strankam, ki pridejo k njim.

Toliko za danes. Ako še kaj želá, jutri lahko v obilnosti postrežemo.

Aleksander Bach. — Tisti dan, ko je novo ministerstvo nastopilo vladu, umrl je blizu Dunaja mož, ki je bil nekdaj nositelj ideje, da bodi naša država nemška centralistična in reakcionarna, umrl je Aleksander baron Bach, bivši vsemogočni minister začlostnega spomina. Bach se je rodil dne 4. januarja 1813. l. v Loosdorfu. Po zvršenih pravnih naukah stopil je najprej v državno službo, l. 1843. pa prevzel odvetniško pisarno svojega očeta. Ko se je l. 1848. začelo svetovno gibanje za svobodo in ravnoprávnost, bil je Bach že na glasu kot izboren pravnik. Postavil se je na celo tistih, ki so zahtevali ustavo, poganjal se v njih imenu z dvornimi krogovi in bil jeden najoddilejnijih članov svobodomisne stranke v drž. zborn. Po odstopu Pillersdorfskega ministerstva sta Wessenberg in Dobhoff poklicala Bacha v svoje ministerstvo, v katerem je prevzel pravosodje. Kot minister poganjal se je na vso moč za centralizem, za vstopopravico kralje in druge nazadnjaške zahteve ter izgnibil menj prebivalstvom vse simpatije, pač pa se prikuplil aristokracijo in dvornim krogom. Ko je nastala oktoberška ustava, bežal je Bach z Dunaja v Solnograd. Ko je knez Feliks Schwarzenberg ustavil novo ministerstvo, pozval je grofa Stadiona, naj prevzame portfelj notranjih del. Stadion je stavil pogoj, da se imenuje Bach pravosodnim ministrom, kar se je tudi zgodilo. Ko je Stadion radi boljnosti odstopil, postal je Bach minister notranjih del in tedaj se je začela doba nasilne reakcije. Razveljavil se je zakon o ministerski odgovornosti, o občinski avtonomiji, o sodni uredbi in o porotnih sodiščih, dne 31. decembra 1851. pa tudi ustava. Po smrti Schwarzenbergovi dobil je Bach vso vlast v roke in s pomočjo birokracije začel centralizacijo in uveljavil popoln absolutizem. V gospodarskem oziru ni nicesar storil, samo pritiskal je na narode in s svojimi husarji, kakor so ljudje imenovali uradnike, dušil narodnostno in politično gibanje. Poraz Avstrije l. 1859. uničil je Bachov sistem. Dne 21. avgusta tistega leta odstopil je Bach in tel kmalu na to kot poslanik v Rim, kjer je ostal do l. 1867. Tedaj je stopil v pokoj in živel na svojem posestvu pozabljeno in zančevan, dokler ga ni dosegla smrt.

O knezu Windischgrätzu, ministerkem predsedniku, piše „Plzenský Obzor“: Knez Alfred Windischgrätz je mož nadnorodna visok. Imel enega sina in stiri hčere. Na svojih posestvih imel nemško in češko uradništvo in služabništvo, a poslovni jezik je nemščina. On je nemškega rodu, zato je član češkega zgodovinskega plemstva in kot tak stoji nad „vsakdanjimi prepri“ obič na rodnosti. Sam govori prav dobro nemški in češki, brez pogreška ali težave. V društvu je zahaben in v občevanju z danami iz meščanskega rodu uljden, z podrejenim uradništvom pa dobrohoten in skrben.

Trozeva, ki se smatra pri nas za nedotakljivo, začela je presediti tudi Nemcem. Več berolinskih in drugih listov je začelo pisati proti njej, ker nakaza edino velikanska bremena, dobička od nje pa ni nikakega. Tudi v Italiji se čedalje bolj ohlajajo za trozezo, zlasti ker tudi laski vrđnostni papirji padajo na berolinski borsi.

Srbska skupščina bila je osvorjena v sredo s prestolnim govorom, ki je naglašal, da proračun za l. 1894. ne kaže primanklja. Tegovinska pogodba z Rusijo je ojačila prijateljsko vez med obema državama. Z drugimi državami je Srbija v prijaznili odnosih.

Moravski Staročehi so že izrekli proti novi vladi; najbržje jim bodo sledili tudi drugi Staročehi, kolikor jih je — Čehi gojeno nado, da vsi slovanski poslanci se v opozicijo.

ciji približajo drug drugemu in se združijo v slovansko opozicijo.

Tudi Poljaki niso vsi zadovoljni s sedanjim političnim položajem. Poljski klub bo imel jutri sejo, v kateri se bo razgovarjal o položaju. Bolj konservativni poslanci bojejo ostro kritikovali Javorskoga in Madjanskoga, — Tudi ruski klub se bo razgovarjal v nedeljo o položaju.

Hrvaški sabor je bil učeraj otvoren. Ker je umrl bivši predsednik Mirko Hrvat, treba mu je bilo voliti naslednika. Kdo je bil izvoljen, še ne vemo. Vlada kandiduje Srba Vasa Gjurgjevića. Tužna kraljevina hrvaška, da taki ljudje vodijo njeni usodo!

Francoska zbornica sešla se je po novih volitvah v tork. Predsednik senata Chalamel-Lacour je omenil v svojem govoru francosko-ruske shavnosti in naglašal, da so nam jamstvo miru in srečnejšo bodočnosti.

Raznoterosti

Bazstrelitev. — V Monsu, najbogatejšem belgijskem jezuitiskem smonišču, nastala je velikanski razpok, ki je veliko zgradbo popolnoma uničil. Cerkev, katera je branila obilo krasnih slik in dragocenosti, je porušena do tal, bogata knjižnica pa je vsa zgorila. Ježinje in njih gojenec so si komaj resili življenje.

Skodo so enili nad milijon gld. Čuje se, da so tudi to grozno nesrečo izročili anarchisti, a dognano ni še niti gotovega.

Zasadeni anarchisti. — V Milani je policija te dni zasnila tajno zbirališče anarchistov in zaprla navzoč, katerih je 63. Mej njuni so glasoviti anarchisti iz Milana, Monze Brescie in Bergama.

Prvi splošni shod delegatov avstrijskih stavbniških tehnikov bodo na Dunaju 2. in 3. dec. Pripravljeni odbor vabi vse stavbniške tehniko v Avstriji k obilni udeležbi tega shoda, na katerem se bodo razpravljalo o stanovskih razmerah stavbniških tehnikov. Želite bi bilo, da bi vsako društvo odposlalo svoje zastopnike, kjer pa ni drugač, naj bi stavbniški tehniki med seboj izbrati poslance za ta shod. Imena delegatov treba naznani pripravljavnemu odboru. Spise, predlage, in uprašanja pošiljati je predsedniku pripravljavnega odbora pod naslovom:

G. Roman Biber, arhitekt, Dunaj XIII/2 — Poststrasse Nr. 57.

Mrtve muhe. — Jako nezdravo je, nizati jedila, v kajih so bile mrtve muhe. Dognano je, da so te živali izvorno sredstvo za gojitev škodljivih mikrobov in kolere. Muhe oblike vse one kraje, kjer se nahajajo ti izročitelji bolezni. Kali teh organizmov dobesaje največ v odpadkih muh, kije moramo torej pridno odstranjevati.

Novi nasadl amerikanskih trt so se do zdaj v Drasicah in Črnomlji dobro obnesli. Trte rastejo izvrstno, dasi so bile nasajene še le to pomlad.

„Gospodarski list“ sl. 11. (za november) je priložen današnji Številk. Opozorjam na članek na str. 163, „Prepoved kozá na Goriskem“.

Ljubljanski knjigar g. J. Giontini je priložen današnji „Soči“ imenik knjig, katere prodaja; večino je založil sam. Njegova podjetnost zasludi najlepšo bodočo.

V Ajdovščini</b

